

Fr. R. Krentzfeldt nim.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

3
~~2004~~

15. aastaküü.

Küü number 15 kop.

Meie Mats

Nr. 85.

Laupäeval, 2. (15.) aprillil 1916.

Nr 85

Saksa lennumasina ohver.

1. Karl Walten. 2. Willem Galle. 3. Rudolf Rusi. Kõik Paide maalt. Esna w., tegew. sõjaw.

Dige pärija.

Charles Edward Price roman.

(Särg 11.)

16. peatükk.

Kui Bob wanema meistri elumaja ulfakella tõmbas, tegi temale meistri proua ufse lahti. Küsimuse peale sai ta proua käest wastufeks, et mees kodu olewat, ja tahtis teda eluruumi astuda paluda, kui Bob aga Pratti suurt kogu kõõguufse wabelt nägi, sammus ta sammu, õeldes, et ta seal temaga rääkida wõib.

„Astuge fiske,“ ütles Pratt lühidalt, kui oma külalise ära tundis.

Meelega unustas ta „fir“ juure lifamata, nagu see leiwa-ifa pojale küll kohane oleks olnud.

Silm filma wastu feifid nad ja kui Bob wana ema meistri tõstetesse, aga aufatessse ja awalikkudesse näojoontesse waatas, ütles ta endale, et see mees küll kergemeelselt ja järelmõtle mata nii raskest süüdistust tema wastu tõsta poleks julenud.

„Ma tuln teie juure, mr. Pratt,“ algas Bob, rahulikult oma wastase olfa waadates, „et teile seletada, et mina mitte see põlastufewäärt peletis ei ole, kelleks teie mind peate.“

Pratt kehitas põlglikult õlafi. „Et teie seda üttema saate, arwafin ma juba ette.“

„Ma ei wõta seda omafs, seft et see wale on!“ wastas Bob kaswawa ärewufega. „Mul ei tule meelbegi ennast pühaks nimetada, ekfimiift tuleb meil kõigil ette, aga niifugust alaturu tegu ei lafe ma ühti nii kergeste omale kaela määrda.“

„So, ja kes kirjutas fies selle kirja?“

„Jgatahes mitte mina, mr. Pratt, selle peale wõite kindel olla. Kas teie ei oleks nii lahke ja näitafite mulle korrats jeda.“

Sõnalaujumata astus wanem meister kirjutuslaura juure, wõttis ühe paberi wälja ja pani selle oma külalise ette laua peale. Waewalt oli Bob pilgu selle peale heitnud, kui ta ka juba imestades hüüdis:

„Jgatahes, teil on õigus, see on täpipealt minu käekirjaga üfs, ja kui ma fifu järele ei teats, et ma selle kirjutaja ei ole, wannuffin selle peale, et see minu kirjutatud on.“

„Mr. Tremont on kindel, et see teie kirjutatud on,“ ütles Pratt lühidalt ja karedalt.

„Seda ma ufun,“ andis Bob üksluiselt wastu. „Jga inimene, kes minu käekirja tunneb, oleks felfamal arwamiifel. Olge head, hoidke see kiri hoolikalt alal, seft adwokat Bonell, kes minu süütaust ufub, astub selle loo felgitamifeks sammufi, ja arwatawaste lähed tal juba lähemal ajal seda kirja tarwis. Ülepea ei wõi jeda keegi muu walmistanud olla, kui hästi wilunud käekirjabe wõlffija, jeda jellel alal otfe kunfinituks peab minema.“

„Minule heidetafte ette, et mind Treenega, teie kafutütrege, koos on nähtud,“ jattas ta edafi. „See on tõff. See oli aga täitfa süüta ja lihtne kokkujuhumine. Ta feifis tee ääres ja ootas — arwatawaste Robert Jonesft, kes ainule minut hiljem sealsamas wastu tuli. Ma küfifin teie tütre käest ainult, kudast ma kõigeliühemat teed Haltonifse pääsefin; kui ma jeda juhatawifse eest tänanud olin, astufin edafi. See oli see ainuke tord, kus jeda nägin ja temaga rääkifin, nii tõestse nagu ma fin feifan! Ma ei taha jeda pühendamata süüdistada, aga mul on aimdus, et jeda tükki mulle keegi muu pole mänginud kui minu wihane wõlffiteja Robert Jones.“

„Teate aga fies, kas ta fulega hästi ostab ümber käia?“ küffis Pratt, selle nägu nüüd laugelt enam nii pilwef polnud kui algufes.

Bob kehitas õlafi. „Ma waletafsin, kui jeda kindlaste tunniftada tahafin. Jgatahes jään ma selle juure, et ma jeda tegu tema omats pean.“

Pratti hinges wõlffesid wastupidifsed tundmused. Ta ütles omale, et see mees, kes tema ees feifis ja nii awalikkult ja rahulikult temaga rääkis, kellel nii aus nägu oli, tema tütre wõrgutaja ei wõi olla — aga seal oli kiri, mis selle nooremehe fiiü tõets tegi, kui see wõlffitud ei olnud.

„Ma näen, et teie mind minu seletufest hoolimata ifta meel ei ufalda,“ ütles Bob, kui Pratt, käed selja taga, taas edafi-tagafi hakkas käima, ilma et oma külalifist enam hoolinud oleks.

Wanem meister jäi feisma ja tõstis pead, mis tal seni järelmõttlikult norgus oli olnud. „Et ma teid ei ufalda?“ küffis ta ruttu. „Muidugi! Teie ei wõi ometi nõuda, et ma teid nii paugupealt lohe ufuffin, kuna mul fin ometi nii raske fiiitõendus teie wastu käes on. Ma wõin ju ütelda, et mu ufst teie fiiü fiffe pifut wankuma on lõõnud, seft waewalt, et minu lapfe hullfaja minule nii felgelt filma fuudaks waadata, nagu teie jeda teete.“

„Delete fies katsetki teinud, kadunut üles otfida?“ küffis Bob lühifse wahaja järele.

„Mis peatfin ma fies tegema?“ hüüdis Pratt kalgilt naeratahes. „Deletefin ehk Londonifse pidanud otfima minema, kus ta nagu weetift meres on?“

„Teie ei tohifks lohe mitte julgust kaodata, mr. Pratt!“ wastas Bob. „Teie saate näha, et me warstigi kadunu jälgile fatume. Dfawate falapottifjeinitude abil wõib paljugi kätte saada. Ustuge mind, ei lähe kaua, kui tõde meil päewawalgele fertib.“

„Loodame jeda,“ wastas wanem meister tõffifelt, kuna ta läbitungiwa pilgu oma külalise peale juhtis. „Awalikult ütelda, mul jääb wäga raskest teie sõnu ufkuda, mr. Jones. Teie sõitfite felfamal päewal Londonifse, mil Trene kadus; teie kahlustate mr. Robert Jonesft, ometi ei ole ta kogu sellel ajal Haltonifst jalgagi wälja tõfunud. Kas wõite wähemalt felgeste üles anda, kus teie kogu selle äraoleku aja wiibifite ja mis te tegite?“

Noormees mõtles filmapilgu järele. „Dfalt jah. Ma elafin Leatray wõõrastemajas ja faatfin peaaegu terwe oma waba aja ühe sõbraga mõõda, kes hiljuti Uuelst-Meremaalt tulnud oli. Eila sõitfis ta jälle finna tagafi. Ülepea sõitfin ma ainult sel põhjufel Londonifse et jeda näha.“

Pratt kõngutas järelmõttlikult pead. „Delete alatt wõõrastemajas, kui oma sõbraga koos ei olnud?“

„Ei, jeda juft mitte. Witmef korral, kui tal ärilift asjaajamiift oli, wõtfin lõbuõituiti Themset mõõda alla ja tagafi tuln fies alati teifel päewal.“

Wanema meistri nägu tumenes uueste. „Ei wõi ütelda, et need kuigi head tunniftused oleksid,“ torifses ta.

Bob'i nägu läks punaselt. Wiha tekkis temas illesse, et teise süü pärast kannatama peab.

"Nagu ma juba ennemalt tähendasin," ütles ta pahaselt, "peate mind kõigest hoolimata ikka veel süüdi olema! Ma ei saa ehitada midagi parata, aga seda wannun ma teile, mr. Pratt, tuleb päew, mil te minu käest andeks palute, nii tõeste kui Jumal taewas elab!"

Sellega wõttis ta oma kübara ja lahkus wanema meistri majast.

"Sina tegid sellele nooremehele küll ülekohtu," ütles Mary Pratt, kuna ta oma mehe juure astus ja käe temale ära peale pani.

Pratt ohkas sügawaste. "Seda teab Jumal üffi," ütles ta rõhutatult. "Igatahes koguneb tema wastu wähenemise asemel ikka rohkem süüdistusi."

* * *

Nädal oli mööda läinud sellest saadit, kui Haltoni herra meelemärkuseta koju oli toodud. See oli raske fatseag Alicele ja Bob'ile olnud, ühtlugu olid nad kartuses kõitunud ja kõigehalwemat ootanud. Wiimaks oli Londoni arst seletanud, et laewanduste omanik haiguse murrangu aja õnnelikult läbi teinud ja paranemiseteel on.

Kui nüüd arsti sõnad mõlemile armastajale rõõmusõnu, mis olid, siis awaldasid nad Roberti peale otse wastupidist mõju. Ta oli salaja lootnud, et Exremont enam terweks ei saa. Nüüd oli tal tarta, et kui laewanduste omanik jälle terweks saab ja täieliku mõistuse juures on, siis ta wist ei wiivitaks weel lord seda asja põhjalikult uurida, mille pärast Bob nii raske laetuse alla on sattunud.

Mis temasse enesesse puutus, siis oli kõik seni hästi läinud. Ta oli lord Houstoni käest, kes igapäew laewanduste omaniku terwele järel käis kuulamas, selle auto laenanud ja paari päewa eest salaja Yorki sõitnud. Seal oli ta ennast Irene'ga laulatada lastnud ja ta järgmisel päewal kõrwalisi teesi mööda automobilitas wanaema juure tagasi toonud. Ettewaatust tarwitades oli ta Irene'le soowitanud, et see omale halastaja de riided ümber paneks. Siis seadis ta Irene'le weel finiseid prillid filmade ette ja tiheda loori näo ette, nii et teda raske äratunda oli. Nüüd oli ta kindel, et keski selle jälgedele ei juhtu, et Irene jälle wanaema juures tagasi ja tema naine oli.

Sellest hoolimata kartis ta siiski weel, et sellest ehitadagi teada saadakse. Ta ei usaldanud wanemat meistrit dieiti, ja nõnda otustas ta, Irene juure minna, ja temale weel lord südame peale panna, et ta kõigewähemasti sellest ei lauljaks, et nad laulatatud on ja ülepea üksteisi tunnemaad.

Haltoni mõisast ei teinud keski temaga tegemist. Alice waatas warjamata põlastusega tema peale ja Bob hoidis meelega temast eemale, et mitte tüüliks sattuda; ta ei tarwitsetud nii siis karta, et keegi teda filmas pealt.

Lauselbes luusis ta maanteed mööda alla, otselui teeks ta harilikku jalutuslõiku, ja warstigi oli ta wanaproua majakese juure jõudnud. Aga ta siin tarwitas ta ettewaatuse pärast kõrwalisi teesi. Igatahes äratats lahtlusi, kui teda seal nähtaks.

"Ah, sina oled see," ütles mrs. Batey, kui Robert wiimaks tema juure sisse astus.

Ta notutas. "Kus on Irene? küsis" ta lähidalt.

"Siin," ütles hele hääl.

Kui ta ümber pööras, nägi ta oma ilusat noort naist kõrgiukse wahel seiswat. Rõõmuhääldega tõttas naine tema poole, wõttis tema kaela ümber kinni ja suubles teda tormilikult.

Kuigi oma laulatust saladuses pidi pidama, oli Irene üldiselt, sest ta armastas Roberti kõigest südamest. Ta kiirgas otse rõõmust ja õndsusest, kui Roberti ära najale toetades tema poole ülesse waatas.

"Misparast" oled ja nii halwas tuju, Robert?" küsis ta meelitatades. "Misjuguist tmedat nägu sa teed! Sa oled üks wana torijea!"

"Mul on ka küllalt põhjust selleks," ütles ta pahaselt. "Irene mul on sinuga rääkida."

1. Jüri Rahu, Wiljandist. 2. Johannes Riisberg, Tallinnast. 3. Johannes Sepamaa, Saapjalust. 4. Rudolf Masing, Rakwerest. 5. Johannes Pallo, Narwast. 6. Wictor Wiilob, Wõru kr. Kõik tegewas sõjawäes.

Irene armsast näost kadus ühe hoopiga kõik sära. Oli, nagu oleks päike äkki pilwe taha läinud. "Mis on juhtunud, Robert? Mis tahad sa mulle ütelda?" küsis ta aralt.

"Et meie laulatus minu lootust, Haltoni mõisa omanikuks saada, nurja ähwardab ajada."

Irene filmad walgusid täis pisaraid. "Aga see on ju wõimata, Robert!" hüüdis ta ahastades.

"Ja selligipoolest on lugu nii," andis Robert wastu. "Kui ta sinu isa ja teised ehitaja usuvad, et sa Bob Inesiga ära jooksnu oled, ei wälta ometi mitte kaua, mil teisele arwamisega jütatse, sest Bob paneb taewa ja maa liikuma, et oma süütaust tõendada. Nüüd tõota mulle üht, Irene, jattas ta edasi, ja ta hääl muutus külmaks ja kalgiks, kuna tema mustjad, tõrkawad filmad kui nooled Irene tuwifilmadeksse puurisid, "kui sinu isa wõi teised inimesed siia tulewad ja sind leidma juhtuwad, siis waitib ja ja ei ütle kellegile, et minuga laulatud oled."

Irene lasi pea norgu, et wäljapurskawaid pisaraid warjata. "Ma tõotan seda," ütles ta kindluseta häällega.

"Wannu mulle seda kõige juures, mis sul püha on!"

"Aga ma tõotasin ju sulle! Mis tahad sa siis weel!"

Robert wõttis tal õldest kinni ja sundis teda oma otse waatama. "See küll, ma jään sind uskuma, aga pea meeles, Irene, niipea kui sa minule antud tõotust murrad, ei näe sa mind iialgi enam. Peale selle pead sa ütlima, kui sinu käest päritakse, et sa Bob Inesiga ära jooksnu" oled, et ta sind petnud ja ennast sinuga laulatada pole lastnud."

"Aga Robert!" hüüdis Irene põlastusega. "Ma olen ju laulatatud naine ja aaga sinu omaks saanud! Kudas wõid sa minu käest nõuda, et ma ennast teiste inimeste ees alandaksin, ennast autuks, langenud inimeseks teen! Nõua kõik, aga mitte seda, see käib mul üle jõu."

"Üsna nii kudas tahad," wastas Robert külmalt. "Ainult sinu käes seisab minu saatus. Kui sa mind armastad, teed nõnda, nagu sinule ütlesin. Sa pead minu heaks selle ohwri tooma, Irene, teistti et ole midagi parata."

Nutralt waatas Irene pörandale. O, kui hoopis teistki oli ta oma abielu ette kujutanud, ja nüüd — misfugune raske saatus oli tema osaks langenud! Ifast ja emast, selle süda te na pärast täis walu ja muret, lahutatud, istus ta nagu wang omal wanaema majas, ainult, et Robert harwa teda waatamas käis. Ja nüüd pidi ta ennast teiste inimeste ees alandama, oma au mudasse sõtkuma!

Rasket wõitlust wõitles Irene iseenesega, kuid lõpuks wõitis see peaaegu fanatiline armastus oma mehe wastu. Kui tema seda nõuab, annaks ta ka oma elu tema eest.

Ta tõstis oma imekaunid filmad mehe poole. „Jah, ma tahan seda teha, kui seda waja on,“ sofstas ta. „Annats Jumal, et olud peagi nii muutuksid, et jälle wabalt ja pea püsti teiste inimeste seas liikuda wõin. Kui palju ma praegu kannatan, seda ei juuda keegi teine aimata. O Robert, kui ma oma murekoorma all nõrken, jääb see sinu südametunnistuse peale! Wõta mind ära siit, kaugele ära!“ karjatas ta, kirdliskelt ennast mehe rinnale heites, „ma ei kannata enam wälja, ilma sinuta olla. Parema tahan nälgida ja sinu kõrwal wiletsust jagada, kui siin peiduurkas istuda ja oodata, kuni meie saatus ehk paremaks muutub.“

Wägivaldselt raputas Robert naise enesest lahti. „Sa räägid kui laps.“ ütles ta karmilt. „Peaksin ma ehk sinu pärast miljonäriks saamise lootustest lahti ütleva? Pealegi on juba wanamees oma testamendi teinud, milles ta mind oma pärijaks määrab. Mis tahad ja weel enam?“

Ta heitis pilgu oma uuri peale. „Ma pean jälle minema, on kõige wiimane aeg.“

„Mis, ja tahad jälle ära minna? Waewalt ikka alles tulid.“

Robert pani kübara pähe. Irene puhles libedaste nutma ja wajus tooli peale. „Ma näen, ja ei armasta mind enam,“ nuukfus ta.

Robert hoidis omal mõlemad kõrwad finni. „See mulle seda ainsat meelehead ja jäta oma hädaldamine! See on asi, mida ma sugugi kuulda ei wõi. Ma lähen nüüd; niipea kui võimalikuks saan teha, tulen jälle.“

Kohe selle peale oli ta toast ja ka majast lahkunud, ilma et oma ohwrit ka weel ainsa pilgu wääriliseks oleks pidanud. „Mis on siis juhtunud, Irene?“ küsis wanaema, kui ta tupp astus ja nooriku nutmasti leidis.

Ugeda nuuksumisega ja katkendilistes lausetes seletas Irene, mis tema mees temalt nõudnud. Wanaema silistas tal üle kuldbjuuste.

„Seda ei tohi sa nii südamese wõtta, mu laps. Et Robertil sekeldust tuleb, seda oli ju ette näha. Kui sa lord Saltoni mõisa proua oled, on see kõik ammu ununenud.“

„Jah, kui,“ wastas Irene ohlades. Kindel usk, mis tal enamalt olnud, et Robertiga seltsis õnnelikk elu elama hakkab, hakkas tal aegamisi kaduma. Sala-aimdus ütles tale, et saatusel tema jaoks nii mõnigi kibe pettumus weel rümpes oli. —

Teel kodu poole sammus Robert Wingate alumisest osast läbi. Seal elas wäsem rahwas. Elumajadeks olid enamaste sawiühtid, ja kauplusi oli ainult mõni harw. Kuna seal enamaste mäekawajad ja kiwimuru töölised elasid ja lõunatund weel kätte polnud jõudnud, olid uulitsad inimestest kauniste tühjad.

Seal tuli temal uulitsal keegi suur, tugew pika, musta täishabemega ja awjate näojoontega mees wastu ja silmitses Robertit mitte juft sõbralikkude pilkudega.

„Teie olete mr. Robert Jones?“ küsis ta.

„Seda küll; mis teie minust soowite?“ wastas küsitud kõrgil toonil. „Ja kes olete pealegi, et minuga nii otsekõhe juttu teete?“

„Minu nimi on Pratt. Wist olete juba minust kuulnud,“ wastas wanem meister, sest tema oli see, piltois nädaga.

„Ei mäleta hästi,“ wastas Robert hooletult. „Siisti, jah — kas teie ei ole see — mees, kellel tiitar puffed tegi?“

„Ja muidugi, see olen mina,“ wastas Pratt rõhuga. „Kas teie ei wõikis mulle ütelda, kus minu tiitar praegu on, noormees?“

„Mina? Kudas peaksin mina seda teadma? Mis on minul teie tütrete tegemist?“

„Ah, teie ei tea siis seda?“ Pratt wõttis äwardama seisatu. Tahtmata astus Robert paar sammu tagasi. See tõsine mees kohutawalt loitawate mustade filmabega ja muurest kortsunud näojoontega ajas tema peaaegu hirmuma.

Seda enam katsus Robert oma rahutust wõimalikult kõrgi ülespidamise taha warjata.

„Jätke mind oma labase lobaga rahule!“ hüüdis ta pahajelt. „Teie peate ometi wäga hästi teadma, kelle peale kõik sõrmega näitawad, et ta teie tütre ärawõrgutanud on.“

„Ja, seda ma tean,“ wastas wanem meister, ja tema hää lõmises kui kirkutell. „Ma uskusin ka esioftja kindlaste, et Bob Jones süüdlane on, aga peale selle kui ta minu juures käis ja minuga rääkis, olen ma aegamisi teistfugule arwamisele jõudnud.“

Robert naeris sunnitult. „So, seda ma juba arwastin,“ ütles ta põlastawalt. „Teie olete siis ka üks niifugustest, kes ennast selle nooreherra süüta näost ja libedatest kommetest ninapidi wedada lasseb! Ma ei oleks tõeste uskunud, et Bob sellega walmis saab, et teiesugusele mehele tolmu filma puistab.“

Pratt silis oma pikka habet. „Teie kõnelete ju üsna kindlaste oma sugulase süüft.“

„Sellepärast, et kindel olen, et see tegu tema tehtud on,“ wastas Robert raudse rahuga. Uhtlast tegi ta liigutuse, nagu tahaks ta minema pöörata.

Kuid wanem meister astus temale teele ette. „Jääge weel pijut,“ ütles ta lühidalt ja rõhuga. „Ma tahaksin heameelega weel rõhkem teiest teada.“

Wihapuna tõusis Robertil nääse. „Kust wõtate julguse, minuga niifugusel toonil rääkida!“ hüüdis ta, filmi püsti ajades. „Ma arwan, et weel seadust ei ole, mille põhjal teist rääkima wõib sundida.“

Pratt nägi küll wist ära, et liiga kaugele läinud oli, sest ta muutis tooni ja ütles sõbralikumalt: „Ma ei tahtnud teid fugugi oma sõnadega haawata, mr. Jones, ja teie ei pea seda isast pahaks panema, kui see oma tütre pärast rääkides wihafeks saab.“

Roberti peaaegudes tekkis kohe plaan Prattit wankuma löönud kahtlusest Bobi wastu uueste kinnitada, ja nii ütles ta lahke mehe nädaga.

„Ma ei pane seda ka mitte pahaks, sest ma mõistan, et teie ärawuses räägite. Ma wõiksin ju teile ka lõpuks midagi ütelda, mis teid ehk huwitab. See meelega ma seda ei tee, sest et ma niifugune mees ei ole, kes harjunud on teist kahtlustama ja ennast asjadesse segama, mis minuusse ei puutu, aga et ma näen, kui wäga teie seda asja südamese wõtate, tahan ma teile tõtt awaldada. Teie tiitar on Londonis. Enesestki mõista, ei teaks ma sellest kõigewähemastki, kui ma mitte eila õhtu juhtumisi mõisa trepilt ühe kirja poleks leidnud. See oli teie tütre käest, mr. Pratt, sest allkirjaks oli Irene Pratt, ja oli Bob Jonesile kirjutatud. Teie tiitar palub selles kirjas Bobi Jumala nimel warsti tema juure tagasi tulla wõi wähemalt raha saata, sest et ta kangeste kitsikuses olewat ja ei teadwat, mis peale hakkata.“

Pratti käd kiskusid ruskasse. Tahtmata wibutas ta käsa, kuna ta wägew rind tormiliselt tõusis ja wajus. „See masurikas, see masurikas!“ ähkis ta. „Mii siis on ta mind ikka petnud! On teil see kiri kaasas?“

„Ei, see kiri on liiga kallid, et teda tastus kaasas lända. Aga kui teie seda kirja näha tahate, saadan teile selle posti laudu kätte. Ma usun, et teie oma tütre käekirja kohe ära tunnete. Rahjuks ei ole adressi kirja peale märgitud.“

„Ma palun teid tungiwalt, mr. Jones, ja juur tänu teie waewa eest. Wabandage, et esmalt nii jäme teie wastu olin, aga ma mõtlefin tõeste, et Bob see mitte ei ole. Eks ju, teie täidate oma lubamist?“

„Aga enesestki mõista!“ Robert sai ifegi sellega walmis, et oma süüta ohwri ifale kätt andis, mida Pratt südamlikult raputas.

Kui wanem meister aga sel filmapilgul teadnud oleks, kes ta ees oli, siis oleks Robert Jonesi lugu küll lauldud olnud.

Rasketes sammudega sammus Pratt teed alla kaewanduse poole, kuna Jones, käd sügawaste oma kuue taskutes, uulitsat mööda edasi jalutas.

"Sm, see oli suurepärane mõte minu poolt," ümises ta hästi iseendaga rahuloleva näoilmeaga. "Sel kombel saavad nad uue sülitunnistuse Bobi vastu. Mul läheb igatahes tükk tööd enne Irene käekirja järelaimamiseks, ja siis pean ka tindi niisuguseks tegema, et välja näeb, nagu oleks see kiri mitme päeva eest kirjutatud, aga see ei ole lõpuks kuigi suur kunstiteos, sest ei ole mul ju esimene kord niisuguse wiguriga walmis saada."

Sel filmapilgul lonkas üks wiletsaste riides, kõhn mees Robertist mööda, ilma et see teda ainu pilgugi wääriliseks oleks pidanud. Seda enam näis tema seda meest huwitawat. Põlewate filmadega pöruis ta Robertile järele ja päris siis lähemal maja uksele teiswast naisterahwast:

"Kas teie ei wõi mulle ütelda, kes see noorherra seal on?"

"Teie olete siin küll wist wõõras, et seda ei tea?" wastas see teatud mõddul imestades. "See on ju mr. Robert Jones, üks mr. Tremonti depoegeest."

"Ma wiibisin kaunemat aega haigemajas."

"Aha, sellepärast. Mr. Robert Jones saab wist Haltoni mõisa pärijaks," ütles naisterahwas kõnelmise himulalt juure, "ja sellest teiest depojast räägitakse, et ta tinaaewanduse wanema meistri tütre ära meelitanud."

"Mees wähtis järelmõttlikult oma ette. "See teine?" ütles ta natulise aja pärast. "Ütelge mulle lord, mis moodi see neiu siis välja nägi?"

"Naine, kes rõõmus oli, et inimese leidis, kes veel midagi sellest ei teadnud, mis Wingates juba mõnda aega kõigesuuremaks uudiseks oli, jutustas temale nüüd pikalt ja laialt päranduse ja põgenemise loost ning lõpetas oma aruande Irene Pratti täpipealse isikukirjeldusega."

"Mees tänas saadud teadete eest iluste ja lüps edasi."

"Nii siis seisawad aktiivad," ümises ta endamisi, kuna käsa õõrus. "Mks meelitab neiu ära ja süü aetakse teile kraesse. Koh, oota, ega ma seda keretäht sulle veel unustanud pole. Rahju ainult, et ma nii kaua haigemajas lamasin, muudu oleksin seda juba waremalt teada saanud. Iga sinu sammu tahaw ma walwata, kuni välja saanud olen, kus wanema meistri tütar wiibib. Ehk saan siis selle eest ilusa summa raha, mida mul libedaste tarwis läheks."

Särgmisel õhtul sai Pratt Robert Jonesi käest teatud kirja, mille ta trepi pealt leidnud ütles olewat. Jones palus Pratti seda kirja peale läbilugemist ära põletada. Kiri oli järgmise sisuga:

"Armas Bob!

Minu süda on waewa ja mure pärast peaaegu lõhkenud. Miks ei kirjuta Sa enam mulle. Ilma Sinuta on mul elu igaw ja tühi, ja mõnikord tuleb veel mõte, et parem oleks olnud, kui ma wanemate majast lahkunud poleks. Kui hirmus on see, et isa selle kirja kätte on saanud, mis Sa minu jaoks pöördusse panid! Ma teen omale sellepärast libedaid etteheiteid. Ja mis siis veel, kui mr. Tremont Sind ehk sellepärast pärandusest ilma jätab ja Robert Jones selle omale saab! Loodekawaste selgub see õige pea, nii et Sa siis ennast minuga laulatada wõid lasta.

Tule ise wõi kirjuta vähemalt warsti; ka pead mulle raha saatma, sest mul on ainult mõned shillingid veel ja olen kõigesuuremas hädas. Mis pean ma siis peale hakkama, kui see otfas on? Mu Jumal, ega Sa mind ometi hädasse jäta? Siis kargan häbi pärast küll wette. Ma olen juba niipalju nutnud, et waewalt veel näen, mis kirjutata.

Aga kirjuta õige pea ja ruttu minu kaenlasse.

Sind igatfedes ootaja

Irene."

Wärisewa käega pani wanem meister kirja laua peale, kui lugenud oli.

"Araneetud olgu ta!" karjus ta filmi pööritades.

Uusabinõu kaewikust lastmiseks, ilma et waja oleks pead üle ääre tõsta.

"Aga Nathan!" hüüdis tema abikaasa, kõõgisti lähemale joostes. "Sina nead, sina, kristlik inimene! Sind ei taha ju enam tundagi!"

"Jumal andku mulle selle patu andeks," hüüdis Pratt, "aga ma ei tunne ka iseennast enam. Ma usun, kurat on minu wõimust wõtnud, sest minus elutseb ainult weel soow, seda meest kahjutaks teha, kes minu waese lapse hukatusetele on awatlenud ja nüüd pealegi veel hädasse jätab!" (Järgneb.)

Emate.

Sumi oli juba mustaks läinud. Kuused läikisid tee ääres sulanud lume pisaratest ja suur paju teekäänakul mühistas esimest lorda lumest wabanenud otfasi.

Emate astus ettewaatlikult mööda lumelõrtsulisti maanteed, pühkis aegajalt pearatiku nurgaga wettjookswaid filmi ja pigistat kulumud lauluraamatut rinna vastu.

Emate läks kiriku.

Kaugel metsanurga tagant kostsid tumedad kellalöögid, mis metsast läbi tungides emate sūdame wärisema paniwad. Weel natule maad ja siis sealt teekäänakult näeb pikka musta torni, lahtise kellaluugiga ja seal tormawad pühkitud helid juba takistamatalt sūdamesse. Seda teadis emate ja sellepärast wõttis ta ka suurrätiku ümbert ära, et tergem käia oleks.

Sest saadik, kui Jaan sõjawäljale läks, käis ta iga pühapäewa hommikul seda teed, isegi siis, kui perenaine lange külma pärast wägise ei tahtnud lasta. Mis pärast pidi ta ka ära jääma? Seldeke, ega ta esimest lorda külma kätte läinud! Nüüd oli aga juba soojem ja ema wõis wabalt käia.

Teekäänakule jõudes jäi ta natule seisma, tõmbas hinge tagasi ja waatas sinnapoole, kus tõusis must torn halli taewa poole. Soe tundmus pugus emate sūdamesse, ahnelt kuulas ta selgeid, nagu nutwaid kellalööki ja sammus siis uue jõuga edasi.

Kirik ufe peal seisatas ta jälle natule, tõmbas suurrätiku ümber, wõttis puhta, punase äärega ninarätiku välja, laotas selle lauluraamatule peale ja astus jahedate, mehiste wõltside alla. Natule aega maitstes ta seda jahedat, pühkitud õhtu, pühkis filmadest wee ära ja luges siis palwet. Nüüd alles hakkas ta ümber waatama, kuhu istuda. Kirik oli juba täis, wiimase pingi peal nihutas emast üks suure

Inglased tungivad türklaste laagri kallale Afrikas.

Rolmas.

Kord jaimab kaks inimest sõpradeks ja rõõmustasid sellest.

Igalpool on aga ilka üks kolmas. See kolmas on sündinud siis, kui hea ja kurja vahel vahet hakati tege- ma; ta töö on õnnetu või määtseda.

Teda nähtakse seal, kus teda kõige vähem oodatakse; ta tuleb jalaja ja pillab kiva sinna, kus tee kõige siledam. Ta teeb, et walgus iial warjuta ei ole. Iga „jah“ kohta on tal oma „ei“.

Sa igaweste eitaw waim! Miks ritud ja inimeste õnne? Miks häwitad ja noort elu?

Kui mul wõimalik oleks kõik sinu pärast nutetud pisarad kokku koguda, siis saaks sellest meri, ja kui mul wõimalik oleks kõiki sinust tekitatud inimeste õhleid kokku koguda, siis saaks sellest sinu merele torn.

Siis uputaksin ma sind selle tormis määsawa mere kõigesügawamaesse kohta.

Kord jaimab kaks inimest sõpradeks ja rõõmustasid sellest.

Korraga aga oli seal see kolmas..
S u g o W a l m a.

habemega wanamees natule eemale ja emale istus pingi otfalese peale.

Ta istus kogu jutluse aja, ilma et oleks ennast liigutanud, ainult kui palwe tuli, siis lasi ta ennast põlwili, tõstis kortsulised käed lauluraamatuga rinna kohale, waatas üle kwiise sõranda altari poole, kus oli maalitud Suur Kannataja ristil peal, ja sofiistas, lahwatanud huultega waewalt liigutades;

„Island, hoi Jaani! . . . Kaitse teda! . . .“

Muud ta ei ütelnud, waatas ainult ükssilmi Suure Kannataja poole . . .

Kiitlust wälja tulles jäi ta walguwast pimestanult seisma, pühtis punaseid silmi ja hakkas siis mõõda lumelõrtsi koju poole minema.

Korraga ilmus ta kõrwale soldati kogu, musta fassje habemega, läitiwa ristikelega rinnal.

„Teie olete Jaan Kanguri ema?“

„Ema waatas soldati otsa, waatas ta halli finelit, ristilest rinnal ja — warisewa häälega küsis ta:

„Teie tulete Jaani juurest?“

„Jah, ma tulen Jaani juurest!“

„Kus ta nüüd on, mu pojule . . .“

„Kangel kangel, siit . . .“ Soldat näitas kondilise käega kanguwesse. „Seal, kus suurütid pauguwad, nagu oleks tuhast sepapada toos . . .“

„Ema e pigistas lauluraamatu kõrwaste wastu rindu, nagu oleks see Jaan, tahtis midagi ütelda, kuid huuled lii- kusiwad ainult, nagu palwes.“

Soldat tõmbas käega läbi habeme.

„Teie Jaan oli alles mees . . . Olets teie näinud, kuidas ta nagu maruhoog oma musta seljas lendas, werine mõõli keerutelles õhus . . .“

„Jah, see on minu Jaan . . .“ sofiistas ema.

„Kuidas ta nagu kangelane wõitles . . . Ta waatas igadhale julguste silma ja surmale wist kõige julgemine . . . Kuid ta südames tulkus ta — halastus. Ta lõi ühel waen- lahel pea lõhki, see langes maha ja tõstis oma werised käed abitud ülesse . . . Siis kargas Jaan hobuse seljast maha, wõttis weepudeli külje pealt, andis haawatule juua ja nut- tis ise . . . Nii oli tal kahju . . .“

„See oli minu Jaan,“ sofiistas ema. Ta suunurgad tulkusiwad ärrituselt, silmaripsmed warisesid, nagu leinakas lehekehed. Ta pigistas lauluraamatu wastu rindu, waatas

klaasist filmadega soldati näkku ja langes siis põlwili lume- lõrtsi maha . . .

„Andke . . . õh tooge mulle taagasi mu Jaan! . . .“

Soldat tõmbas käega läbi habeme.

„Teie Jaan on — surunud! . . .“

„Ema ei liigutanud, ta klaasist filmad wahtisid soldati walulitku näkku, käed tõmbasid sinisesse ja warisesid . . .“

„Surunud . . .“

„Siis tõusis ta püsti, waatas kaugemale, kus mihhises paju; haaras soldati kaela ümbert kiini ja andis ta otsaesiele oma kuuwanud huultega suud . . .“

Nii hoidis ta tükk aega, kuni wiimaks käed nõrketsid. Siis lasi ta lahti ja waatas kaugemale, metsa taha, kus ta arwas oma Jaani külmas muldas puhkawat . . .

Kits.

„Meie Matsi“

teilmiste wastuwõtmine 1916.a. peale wältab edasi.

Tellimise hind kättesaamisega aastas 5 r. 50 l., 6 kuu eest 3 r. 3 kuu eest 1 r. 60 l. Toime- tusest ise ära wiles: aastas 4 r. 50 l., 6 kuu eest 2 r. 30 l., 3 kuu eest 1 r. 30 l. Ilmub iga laupäew.

Adressi muutmise eest 10 kop. Adressi muutmisel ja tellimise uuendamisel palume senist adressi nr. teatada.

Toimetuse ja talituse:

Tallinnas, Harju ja Kiiuüli wõitka nurgal nr. 46/15, „Leaduuse“ raamatukaupluses.

1. Karl Hansen, Tartust. 2. Richard Ellu, Tal- linnast. 3. August Treifeld, Narwast. Tegewas sõjawäes.

Meie Matsi järgmine (86.) sõjanummer ilmub 9. aprillil.

Seinajumalateenistus lahinguväljal.

Unistatud õnn.

„Oh emale, kui saatsin ma
ainult ükskord sõita taha hobusega, —
ainult ükskord toredas tallas seal, —
kuuldresfides kutsar puki peal!
Mu rõõm siis oleks küll otsata,
ma tunneks end olema kuningal!“

Pois is unistab, ning rõõmuga
ta filmad hakkavad särama;
põsed hõõgavad, süda lööb raste . . .
Ema vastab: „Mu waene lapsule!
Et tulla ja hoostega uhkustada,
jeks peatsime rikkad olema.“

* * *

Rats musta hobust on tõlla ees
ja puki üks tõsine, tresfides mees.
Poeg puhkab keel tõlda — kirstu sees
ning ema käib järele — filmad wees.
Rong läheneb furnuaiale . . .
Su soov on täide läin'd, lapsule!

Paul Blau järele Hugo Walma.

Seal, kus ainult sõjariistadel hääleõigus on.

Bootele Meeskäpp.

XXXIII.

Suurem lahing, kus meie waenlasele palju
kahju tegime. Panika nende seas.

16. september. Ma läksin endale külast, mis naab-
ruses, mõid leiwalõrwafeks otsima. Tagastitules leidisin aga,
et okolodo, milles ma haiguse pärast wiibisin, lahunud
oli. Kuulsin, et nad umbes kolm wersta eemale „B.“
külasse on läinud. — Sinna jõudes sain nad kätte ning
meile teatati, et meie polt ühes naabruses olewa polguga
weel täna õffel waenlasele naha peale tahab anda. Kuigi
waenlane arwu poolest palju suurem on, arwati järskule,
ootamata, salajase pealetungimise tõttu temast mõitu saada
ja teda põgenemisele sundida.

Waenlase seisukoht oli hea — kõrgel mäekünkal W jõe
kaldal „B-1“ küllas. — Etia oli ta oma suurtükid nii
paigutanud, et meie teda tiibabelt tabada ei saats. Wäeosa
juhataja pidas oma seisukorda julgeks.

Waenlase ootamata ilmumine siia perekasse alewiku
toolisesse küllasse, sünnitas elanikkude seas kohutawat hirmu.
Kõigil olid sakslaste metsikus ja marodeerimine tuntud.
Noorte naisterahwaste ja teiste külaelanikkude põgenemine
muutus õpimeeduses üleüldiseks. Põgenejatel saime meie
waenlase arwu ja nende sõjariistade seisukoha üle täielikku
teateid.

Soldatid keetwat enesele lageda taewa all suppi ja
kartulipudru, praadida kanu ja anesid. Nad kolada majades
ning kirikus ringi, piisid olla wifatud, kuhu juhtub. Oh-
witserid juua kitorist ja mängida kaarta, wõi wiita naiste-
rahwastega aega, kes nende kätte sattunud. Wäejuhataja
käia ühes mõne suurtükikwäe ohwitseriga mäekülastel, ringi
waatamas. Tema abi waadati küllas soldatite ja ohwitserite
ülespidamise kohta läbi sõrmede. Wahid oma seisukohtadel
olla jooanud ja tukkuda sagedaste.

Kõike seda kuuldes ja teades, olime meie wõidu peale
kindlad ja otustasime neile, kuigi nad oma jõu poolest
meist poole tugewamad olid — wiibimata järsku kallale
tungida. Meil oli waenlase laagri seisukord selge, teadsime,
et seal karawli teenistus lohakil on. — Oõ tulekuga maga-
wad nad muidugi, asjade totid padjaks ja finelid tattets.
Pealetungimiseks paras moment.

Oõ oli see, peasegu juulituu õõ. Tähed särafid mus-
tawas taewas. Waenlase korratust laagrifit, mis ennem
karawani, kui wäelaagrit meelde tuletas, ei olnud kippu ega
lappu kuulda — wifit puhkafid nad sügawas unes.
Korraga nägid need, kes weel ei olnud uinuda jõudnud —
ämaruses, et peauulitfa otfa kolm terget suurtükki üles olid
seatud. Kõrwal, põikuulitfa otfa, nagu maa alt rats soomus-
tatud automobili ilmunud. . .

Meie wõifime wahid wangi, ilma, et nad häältfeda
oleks suutnud, ja kthutafime oma peajõud laiematesse täna-
watesse. Üks wahit sai aga hüüda: „Salt! Wer da?!“ ja
piisfi tühjaks lasta, mispeale mõll algas, mida raste on
pilditada.

Meie suurtükid andfid kogupaugu, mispeale äge piisfi
ja kuulipritfi tuli jalawäe poolt algas. Ka töötasid meie
soomus - automobiled kramplikult ägedusega. See oli midagi
põrgutaolist. . . . Silmapilt oli waenlase magaw laager
jalul. — Kohutaw ärkamine. . . uinuda waitfel, soojal, pea-
aegu suwifojal õõl tähtis taewa all ja — ärgata kuulide
sajul! . . .

Hirmsad olid need närwilised minutid. Ei wõi midagi
abitumat omale ette kujutada, kui wäeosa, mille
kallale järsku, tungitakse. — Kõik ruttasid sõjariistade juure.
Kifendati, jooksti edasi ja tagasi, paljud kukkusid maha.
Nagu pilgates walgustasid meie helgimistajad järjeft seda
wäetimust. Paljud ei teadnud, mis teha ja lastfid omade
peale. Teised jookfid majadest wälja ning sinna tagasi ning
segasid weel rohkem üleüldist peata oletut. Oifiti kolonned
seas oma mehi taga, ja hüüti üks teist nime pidi. . .

Õõpimeeduses inifesid aga kuulid ja prassufid shrapnellid,
kõifiganadid. . . . Piisfid ja kuulipritfid töötasid wahetpida-
mata. . . . Ohku täitis suits ja werelõhn. . . . Koorwad
ja wantrid olid nullifatel — küllatänawatel segi, lahtirapri-
nud hobufed jookfid ümber. . . . Ohwitserid olid peata,
otfifid oma soldatifi — wiimafed neid. . . . Üleülbine
Soedom jo Komorra. . . .

Selles ääreta segaduses wõis aga ka piirita küllma
werd ja üktdõifust näha. — Reegi sõi üsna meie suur-
tükfide lähidal, maja seinä ääces istudes, süga praegu
walmistatud kartulipudru. Tema juure asus tema jalast
haawatud jeltfimees, mähkis oma haawa kinni ja paugutas
umbropsu piisfi lasta. Mõned paugutasid ifegi wantride all
kõhuli olles piisfi ja piilõifid sellega oma kõhtumist peletada.
— Suur oli kifa ja kõra. Üleülbine sündis midagi hirmust. . .

Meie kaotused olid wäifsed.
Wiimati suutis waenlane ennaft weidi koguda, asus
külla kestel turuplatfifile, awas sealte meie peale piisfi, kuuliprit-
fide ja pommipildujate kogutule. Lugu kippus tõffjeks minema.

Johann Esjar,
Walga Essoorust.
Segewas sõjawäes.

Johann Rants,
Pärnust.
Sõjaväljal.

Paul Listi,
Einmanni w.
Segewas sõjawäes.

August Kruutop,
Paasvere w.
Seadmata tabunud.

Rudolf Treifeldt,
Narwast. 3 korda haamat.
Läheb uueste sõjaväljale.

Jüri Põller,
Narwa w. 1. sept. 1915
lahingus langenud.

Johannes Sorgenfrei,
Narwast.
Segewas sõjawäes.

Josep Piibemann,
Kolga-Rõnnust.
Sõjaväljal.

Karl Dhtra.
Segewas sõjawäes.

Robert Ormus,
Walaast.
Suurtüüväelane, sõjaväl.

Korraga tuli meie luurajatesalga ülem, lipnik Samõilow, hea mõtte peale — meie pugefime oma ülema järele kahe-kümnele mehega haluppide ja stabolide wahelt läbi, waenlasele seljataha, mis iseeneft väga kardetaw oli. Siin kõlas meie komando, kui ennast kohale jõudes wõitlusejalale olime seadnud:

„Bataljon. tulb!“

Meie andsime waenlase peale kaks-kolm kogupauku seljaga. Komandot kuuldes ja arwates, et tdeste mõned bataljonid temale seljataha on pugunud, tõusis waenlase seas panika, segaduses wiskasid paljud oma plüssid, ning põgenesid, kuhu said.

Üleüldist segadust ja õudseft suurendas weel see, et kila mitmest kohast põlema hakkas ning werise warju selle põrgu peale heitis . . . Kaks ja pool polku waenlast andis ennast ligi wiele bataljonile wangi. Ka meil oli kaotusi, milleta mööda ei pääsenud. Suur oli aga wõit. — Weel järgmisel päewal plüüsid meie katalad meilades waenlasti kinni, kellede seas ainult ükshind sõjariisttus olid, suurem jagu pea särgi wäl, ifegi palja jalu ja palja peaga.

XXXIV.

Säbar ülesanne. Önnelik pealetungimine.
Positsiooni sõda.

18. september. Paari päewa eest anti meile kaff „S“ kila ja „S“ mõisa juures sood läbiuurida ning järele waadata, kus kohal bataljonidel wõimalik oleks peale tungida. Kui meie selle ülesande täitnud olime, walmistasid wiis roodu endid pealetungimisele. Meie komandas kätsi, kes on wabatahtlikkudena nõus rootusi wõitlusele wiima nendest soodest läbi, milledeft ainult meie teed teadsime. Et keegi ennast wabatahtlikult illes ei andnud, tuli liisku tõmata. Muu seas langes kiisf ka minu peale. — Ei olnud midagi teha . . . pidime teele ajuma.

Wiisime roodud tikuwõitlusele ja wõtsime ka ise sellest wõitluseft osa, et teistele eestuju anda ja neid wõitluses julgustada. Meil läks korda õige wäheste kaotustega waenlasti tema kolmest reast kaewifutest wälja lüüa. Minult paar surnut ja kümmekond haawatut meie pool.

Täna tuli meie komandosfe keegi Schablinsthy tagasi, kes juunikuul „K“ juures haawata sai ja seni Permisi rawitsemisel oli. Ta tõi ka meile wärskemaid ajalehta kaasa, sest wiimases ajal ei ole meie, kes me ilka liikumas oleme, posti saanud — ei ajalehti ega ka kirjafi. Ei ole ise ka wiimaseid saata saanud.

Õõsel lahtusime suureft „S“ kilast ja asusime „S“ waenlasele lähemale, kus meie temale jällegi walmistame hoopid andma.

8. oktober. Juba ammu ei ole ma enam oma päewa-vaamatuse märkuseid teinud. Öfalt on see sellega seletataw, et meil juba kolmas nädal nõndanimetatud positsionisõda meie frondil on, kus ainult wõifseid kokkupõrkamisi wõi — nagu meie seda nimetada armastame, „kõrtsikakelust“ waenlasega ette tuleb. Ka tuletawad suurtükid ainult harwa meelde, et meie sõjas oleme. Wuidu unustaks meie ära, kus wiibime ja arwats, et meie kusagil datschi peal oleme. Wõib oletada, et päewa jooksul polgu kohta üks haawatu wõi tapetu tuleb.

Tuju on ifesugnuet halb . . . olen tüdinunud, ei taha waamatuid näha ja laisalt, nagu wastutahmist, loen ajalehte. Kodunt olen paar kirja saanud, kuid ka nende peale ei

Johannes Waterman,
Märjamaalt
Tegewas sõjaväes.

Richard Järw,
Rakwa w. Saawatud.
Uueste tegew. sõjaväes.

M. Reinberg,
Süri-Miitult.
Tegewas sõjaväes.

August Kais,
W. Antslast. Parandusele
lastud tegew. sõjaväest.

Saan Meinwald,
Riihipereft.
Sõjaväljal.

Eduard Priskus,
Tallinnast.
Sakfamaal sõjavangis.

Karla Sakk,
Lanemessa w.
Tegewas sõjaväes.

Feodor Luther, Karulast. 27. mail 1915
P. all langenud. Richard Raudsepp,
Antslast. Tegewas sõjaväes.

Aleksander Almann,
Kõlga-Kõnnust.
Sõjaväljal.

wiitfi ma wastata. — Eila oli mulle meelelahutusets see, et mind W linna saadeti komando jaoks mõnda tarbeasja ostma. W on meist 40 wersta eemal. Kõmpisin 80 wersta 24 tunniga ära. Seal ei olnud aga midagi iseäralikku saada. See wälkene, kuid mõnus, kodune linnakene oli täitfa waremetes. — Poolpõlenud fildid tunnistafid, et siin wõõrastemaja „Bristol“, walmisriiete kauplus, aptek wõi kinemotograf on olnud. Linnakeses on kaks kirikut — Greeka õigeusu ja katholicu. Mõlemad on terwed, kuigi waenlane nende riwetufi ette on wõtnud ja nendes hobuseid pidanud.

Tõredast jaamahoonest on ainult waremed järel. Imelikul kombel on uue linna koolimaja, nägus kolmefordne ehitus, terweks jäänud, niifama ka prittimaja.

Edasi on päewad ühesugused hallid ja igawad. Olime lord „S“ küla lähidal metsas kahelja päewa referwis, kuna staab „S“ afus. Tuleliinil wiibifime üle poole kuu, ilma et seal midagi iseäralist oleks ette tulnud. . . harilik igapäewane wastastitune suurteikilastmine harwa . . . täielik wagune postifion sõga.

30. oktober. Wsufime jälle „S“ alewiku lähidale „R“ külasfe referwi. Meie ülemus sõitis kolmeks nädalaks kodumaale puhkusele. Ta tahtis sedafama ka mulle soetada, kuid see ei läinud läbi. Lubataffe puhkusele kodumaale ainult neid sõita, kes sõja alguseft saadik mobiliseeritud on ja — kes ka wahwufetegufi korda on saanud.

XXXV.

Puhkusele lubatud. Sõit kodumaale. Muljed kodus ja tagasifõit polku.

Järgmisel hommikul, 31. oktobril, läksin ma staabi juure, palusin abjudandi jutule ja seletafin temale, et ka mina wahwufetegufi korda olen saanud ning kui Georgi kawaler

puhkusele lastmist tohifin oodata. Ta waatas kirjad järele ja leidis mitmedki roportid, kus minu wahwufetegudeft on jutustatud, mispeale ka kodufõidu luba järgnes. — Onnelik ärewus täitis rinda, kui õhtu kella 11 ajal R jaama poole, mis meist umbes 25 wersta eemal on, kõmpima hakkafin.

Taewas oli pilwis, tibutas wihma sadada ja õõ oli pime, kui kott. Meile helidi, et rong hommiku kella kahelja ajal „R“ jaamast wälja sõidab, kuigi korralikust rongide liikumifist juttugi olla ei wõi. Tampifin kogu tee kui sauekastis, kus litte, haifew pori saapaid jalast ära kippus kiskuma. Kohati oli see pori kui kõrt ja seal oli ka kergem astuda.

Hommiku kell kuu ajal jõudfin tüdimuseneni wäfinult jaama juure ning siin kuulfin, et rong P poole juba õõfel kell kahe ajal oli sõitnud ja enne hommift õõd sinna teift rongi minemas ei ole. Umbes pooltunnilife ootamife järele liitus tühi prahirong sinna poole. Wsufime umbes paari-kümne mehega wagunife, milles ka ahi ei puudunud.

Keege tõmbas külje pealt tupeft Sakfa püsfifitu ja lõhtus puid. Keetfime teed ja wõtfime einet. . . Pole wiga, need wagunid ei ole meile wõõrad ja wahest on nendes ifegi parem sõita, kui täis kiilutud reiffjaterongis.

S jaamas tuli meil pikemalt peatada. Siia, mis tuleliinilt umbes 50 wersta eemal on, toodi fiftetubermangust tööliifi kaewikuid kaewama. Ra peatas siin rong Inglis faatkonnaga, mis kahest kindralifst, staabiohwitserifst ja ajakirjanikkudeft koos seifis. Wiimaks peatafime kell kahe ajal P. Saatfin siin õõ möõda, ja hommiku kella 1/211 ajal hakkas sõidurong ähtima.

Seljataha jäiwad R, W-J ja B ning järgmife päewa lõuna ajal olingi pealinnas, Petrogradis. Õhtul istufin Tallinna poole sõitwa rongi peale. Ärewufe pärast ei tulnud mulle kogu teel und silma, pealegi oli sõitjaid wagun kui täis kiilutud.

Tallinnas käisin üle hulga aja habemeajaja juures, saunas jne. Bastuõstmine sõprade ja tuttawate poolt oli siidamlik-soe, mis eest kõigile siin kohal aitäh ütlen.

Suurt ma publamiise peale ka kodu ei mõelnud. Tuli ka siin weidi tööd teha. — Eobustastin ennast siiski hästi. Käisin peaaegu iga õhtu teatris ja ka teiste seltside pidudel.

Wäga wähe on Tallinnas tunda, et mehi nii palju sõjawälte on kutsutud . . . ja mitte üksi Tallinnas, waid seda wõib ka iga teiseigi linna kohta öelda. Waatastin „Bandorini“ seltsi piduõhtul — misugune hull noori priskeid mehi, terve bataljon. Mis ütlesid faksilased, kui nad näeks, et Wenemaal weel nii õhtralt elawat jõudu on.

Ka siin elatakse sõjaaja kannatusi üle ja tuuakse õhwrõid. Rõõd on wäga hinnas. Ünnal tuleb tuhandate sõjawältsale kutsutute pereõndade eest hoolitseda ja seda tehatse nuri-semata.

Saupäewa õhtul, 14. nowembril, tuli Tallinnaga jumalaga jätta. Sugulased olid mind waksalis saatmas. Weel wiimased käepigistused, suudlemine ja — jumalaga Lindanissa. Wõib olla, kui saatus lubab, näeme weel kord ühtteist

Zeist torda sõjawältsale sõites ei ole tuju aga laugeltki niisugune närune, kui esimehel korral. Zean, et seal hirmsaid filmapilkusi on, kuid ka need on omapäralikelt kiitkestawad. On minu saatus siin surma saada, ei pääse ma sellest, ei ole seda mitte, tähendab, et ma eluga tagasi tulen.

Petrogradis sain ma jällegi oma ülemaga kokku. Olin tema pool lõunal. Käisin mõne tuttawa pool, ja sõitsin siit õõfse rongiga minema. Wiimati, neljapäewa õhtul, jõudsin ma „R“ jaama. Balkaslin siin poolaka, kellele ma wiis rubla maksin, et ta mind ja minu kvaamid „S“ kullasse wiiks. Ka siin oli õhuke lumeford maas. Waa oli külmetanud, mispärast ka endine põlwini ulatama poriga kaetud tee nüüd file kui laud oli.

Jaamast 15 wersta eemal „B-U“ kullas kuulsin ma aga, et meie wäekorpus ennast eelmisel päewal on wahetanud ja kufagil W linna ligidal asub. Pöödrastme hobuse ümber ja sõitsime „R“ jaama tagasi. Siin istusin ma prahirongi ja sõitsin W, kus ma polgu kasahoidjaga kokku puutusin. Istusin tema kõrwa ja sõitsime 15 wersta W pahemal pool olewasse „R“ kullasse, kuhu meie polk 15 päewaks referwi pidi jääma.

Siti.

R ü l a p i l t M u l g i m a a l t.

R e e t. Emä õe, emä, tul' ruttu „Jaaniile nakkap ära kuulma.“

U n n. Mis ja aat!

R e e t. Jaah, kisenep mudku ja esi näost sinine ja kit...

U n n. Wõeh, mia waenete. No kun sea aelet, et sa latse järgi es waate.

R e e t. Jaah, mia — mia murfi — kapstan siale lehti ja — muudku kuule et — temä röögip. —

L e s k n a i n e. Taewa ätite, U n n, kun ja ommetegi olet, joose ruttu, tul' waate, mis sel latfel om, et ta kisenep, enam suud kokku ei pane.

K a r j a t ü d r u k. Mia tää küll, mis tal om: sitil lennas suhu.

U n n. Mis ja aat! Kost si sitil sinna suhu sai!

K a r j a t ü d r u k. Jah, temäl olli suu walla ja . . .

L e s k n a i n e. Mis sitil si's olli?

K a r j a t ü d r u k. Peris sitasitil, õkwa tulli tulli lennaten — iti kiits wuu, wuu, wuu ja äkki mudku lopsti! latsele suhu.

L e s k n a i n e. Wõeh, elde õfäke! U n n, kae sõrmege järke, et saat kätte.

U n n. Kulla, kuhu pai sõtjike, kae sea. mea ei julgu, mea pelgä.

L e s k n a i n e. Sota ote kos edew weli, oma latse man temä pelgäp. Zuu siia!

U n n. Tõmba suu walla, waate enne kas näed.

L e s k n a i n e. Jah, ei näe kedagi. Kost ja saad: ta ei lase ju. Odot, jah noh, ta ju kangel joba, miu sõrme ei ulate enam nõnda kaugele.

K a r j a t ü d r u k. Perenaene tulep kah siia.

L e s k n a i n e. Laseme tedä laia. Per'na'ne õe!

P e r e n a i n e. De!

L e s k n a i n e. Sul pikembe sõrme. Tul' kae, et saat latse kurgust sitiku kätte.

P e r e n a i n e. Mis? Kost si sitil latse kurtu sai?

K a r j a t ü d r u k. Okwa mudku lennas siise.

P e r e n a i n e. Kas tal's suu walla olli?

L e s k n a i n e. No walla iti wiist.

K a r j a t ü d r u k. Walla olli jah. Peräni kõe.

P e r e n a i n e. Waate oteg' kost temäl lendamine.

Odot, las ma kae . . . Pea, näeh! Witfa! Gamba pitfitep kokku. Russ! Om jah siin tõne. Näed, kus raibe... Warsti o's kurgun joba ollu. (Wistab maha).

U n n. As'ja sunnik küll, temäl ei ol äp mu'al maad lennate, ku' latse suhu.

K a r j a t ü d r u k. Zuu siia, ma pa' ta kate kiwi wahele.

U n n. Sõku jalage purus.

L e s k n a i n e. Oh, laste ta olla pääle.

P e r e n a i n e. Mis olla! Wõi weel olla! Mis seande raabe ilman kah webelep.

L e s k n a i n e. Ta ka waene loomake.

P e r e n a i n e. Sis olgu ka, kon tal waja om olla.

L e s k n a i n e. Wõi tema kiis sis.

U n n. Wõ's tiia wiil. Siia wa' kullas Abu mädänu eng mõdräp ilma müüdü ämmer; müüd tulli latse selga sõitma, taht sedä är' siwwa.

P e r e n a i n e. Egä i tiia kah. Sis iti üteldes ollewat jah seande.

L e s k n a i n e. Cah, kessi täap müüd, rahwa löri, kas ta's selleperäst n'd jälle käip sedäsi.

U n n. Käip jah. Mis ta' fi kai. Minewasta käis Nopli kaie lehma niismän. Wana Lapstu Kaarki Eias öis oma filmäge nännu, ku' oli lõnnu must koer sõrkin üle Udsuamasi einamaa. Temä ta olli, kessi muu jäält käis.

K a r j a t ü d r u k. Et olligi mõni koer, peris nõnda dige koer kohalt.

U n n. Jaah, dige jah. Seast koera ei ole siinpool kenu-nigi kuulu kah . . . Ja Purit Kaspri Riit olli wiina pääle tennu kohalt, et om ja om mu'dku' kiits sinu pääle wihane ja käip ja olli wiil rohtu andan ja kit.

S u l a n e (kõõgi ukse wahelt). Naife, paa joosewe üle kiits kahin.

P e r e n a i n e. Wõeh eldete, karjalaitis joose, joose wii siastuim ette. Jalg siin tõne jäl.

U n n. Reet, wii laits siise.

L e s k n a i n e. Ueh, mul lehmä' eina alla kotin. (Rõid ära; sitil ronib mõne paari jalatäit, seab siibu ja tõuseb siis pörrinal lendu).
As Wosdam.

Rihlweo-kangelased.

Teatawaste armastatse kõige rohkem kihla wedada Amerikas ja Inglismaal, kust ka see komme külghekkawa haiguse taolset teistete maadesse laiali on lagunenud. Weetakse kihla igalpool ja igal pöhhusel, — olgu asi kõige tõffsem wõi kõige tühihem. Amerikas, näituseks, seisawad presibendi walimised tihtilugu alles kanges tulewikus, kuid siiski seatakse juba warafult suure õhinaga kandidati si ules ja pandakse nende peale suuri summasi wälja. See mäng huwitab ühtlasi niihästi miljardäriisi kui ka puruwaest pakkandjat. Inglismaal weetakse kihla peaaasjalikult klubides ja seltsimajades, ja ifegi sõda pole suutnud seda kirge inglaste seas kahandada.

Nii pääffis hiljuti ühes peenemas Londoni klubis waie-lus selle üle lahti, misugused ameti- ja töõharud suurtsugu inimeste eest kinni seisawad; paljud tõendafid, et tore üli-kond paljudele tegewuseharudele ligipääsemise wõimataks teeb, nagu tõõriides tõõlisege ees suureilma klubide ukfed

finni sefawad. Kaks gentlemani olid aga teistsugusel arwamisel, ja sellele järgnes kihlwedu suure summa peale. Mõlemad gentlemani teatasid, et nad ka sabatuubes mustatõeliste hulgas wastuwõtmist saawad leidma. Ja järgmisel hommikul ilmusid nad, sabatuubed seljas ja torukäbarad peas, teaterireklamede angeturi, kus neile ka kogu wastupidamata müürilehede pundar, klisstripott ja pinsel käte anti. Ohtul said nad päewa jooksul nähtud waewa eest tasu ilufaste kätte, ja — kihlwedu oligi wõidetud.

Kaks Oxfordi üliõpilast, suurtsugu perekonnast pärit, wedasid selle peale kihla, kumb neist teatud aja jooksul rohkem kaupkauplustest juudab kõlku warastada. Mõlemad asusid kõige paremates kauplustes „tõõle“. Et neil aga sellas „tõõharus“ tarwilised teadmised ja osawus puudusid, siis kutsusid nad peagi sisse, ja mehikesed toimetati politseisse. Wastupüülemise ja igasuguste tõenduste peale waatamata otsiti nad läbi, kusjuures ühelt, James Statilt, kaks tükki woodrit, tükk siidi, kaks kirjatasut, neli nõõpi, karbitäis nõõpnelu ja pubel lõhnadli leiti; Harry Wencari taskuteft aga saadi tükk woodrit, kirjatasu, peegel ja nuga kätte. Kuigi siin ainult kihlweoga tegemist oli, mõisteti siiski kumbki 20 naelsterlingi trahwi maksma. Ja Harry Wencar, kes enmast wõidetuks tunnistama oli sunnitud, maksis peale kihlweo läbi kaodatud summa ka mõlemad trahwid wälja.

Mõni aasta tagasi wedas keegi Pariisis elutfew noor inglane kihla, et ta kogu tunniga nii kaugele jõuab, et teda finni wõetakse, kuigi ta vähematti hullkamõistmise wäärilist lorda ei saada. Selleks ostis ta „täi turult“ wanad määritud riidehilbud selga ja läks nendes ühte peenemasse restorant, kus ta omale suurepäralise lõunajõõgi wälja tellis. Kohkunud kellnerid püüdsid talle küll selgete teha, et siin niisugust isandaid nagu tema, ei sallita, kuid mees jäi oma juurde kindlaks ja tõi taskust, et kellneri rahustada, terve kätutäie paberirahast nähtawale. See asjalugu äratas pealt-naha täitsa põhjendatud kahlust; kutsuti politsei, ja inglane wõeti wahi alla. Muudugi selgus aga asjalugu peagi, ja — kihlwedu oligi wõidetud.

Aga mitte üksinda inglased ei ole meistrid kihlwedude peale, waid ka prantslased näitawad sel alal õige rohket algupärasust ja waimuterawust üles. Nii wedas hiljuti Riizzas keegi kuitwetanud ja wäikelaswuga prantslane oma tugewa ja paksutõhulise sõbraga kihla, et ta tema õladel mereäärse puieste ühest otsast teise ära kannab. Kihla weeti kahetümmene wiie tuhanda frangi peale.

Kell 11 hommikul, kui puieste jalutajatest kihlas, ilmusid mõlemad sõbrad kindlaks määratud paika.

„Ma olen walmis,“ teatas kuitwetanud prantslane. „Olge head, wõite endid riidest lahti!“

„Kudas nii?“ imestas paksmagu. „Mistarwis?“

„Minu teada olin ma kohustatud teid kandma, mitte aga teie riideid . . .“

„Olete teie hulluks läinud! Ega ma ometi ihualasti teie seljas kõigi nähes ringi ei hakka ratutama!“

„Magu soowite, aga sel korral kui te sellega nõus ei ole, olen mina kihlweo wõitnud.“

Peale pikemat waielust jõudsid käämehed otsusele, et kuitwetanud prantslasel õigus oli, ja paksu kõhuga prantslane oli sunnitud kihlweo wälja maksma.

Uudis:

Wõitfed maatlused todumaa wäljadel.

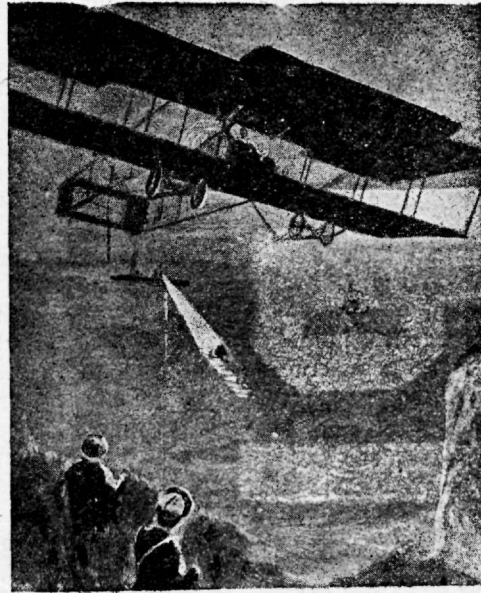
A. Weizenberg.

Sisu: Maitse, Kohusetundmus, Sõda, Jäädawus ja kaduwus, Suwifel õõl, Linna- ja maaelu, Maalt linna, Mis toob meile ajawool. Hind 30 kop.

Saada igas raamatukaupluses. Pealadu: „Teadus“ Tallinnas.

Petrogradis „ühiselu“ raamatukaupluses,

Офицерская № 5, on kõik „Teaduse“ kirjastusel ilmunud raamatud saadawal.

Inglise lennumasin waenlase omaft wa'wamas.

Lihunik ja tema abiline.

Lihunikmeister Jaan Seafihw elas Tallinna linnas juba üle kümne aasta ausat lihakaupmehe elu ning käis linna lähemas ümbruses talupoegadelt odawa hinna eest figu ja lambaid üles ostmas, et neid linnas „paraja“ hinna eest tarwitajatele edasi müüa.

Seldene aeg, (kui ajast üleüldse siis juttu wõis olla) mis wiga oli siis kaubelda. Maksa ise läbisegi 10 kop. naelast, aga wälja müü 15 kopikaga; said terwelt 5 kopikat naela pealt „puhast“. Müüd aga osta maamehe käest tihti 38 kopikaga lihanael, ja hea, kui sa oma raha tagasi saad. Lihtipeale pane weel juure oma taskust. Kuid Seafihw, kui kõigiti „aus ja lugupidamise wäärt ärimees“, oli juba sõja algusel tähele pannud, et liha hinnad alatafa tõusewad ning et sellest ka pisut matti oleks, ostis ta siis juba hulga figu ja loomi maameestelt üles, soolas sisse ja peitis ära, et paremate aegade tulekuga ka liha eest paremat hinda saada. Suure lihapüüduse ajal liikusid linnas naiste keskelt küll jutud, et Seafihwal liha peidus on. Ahwardati ifegi politseiga, aga wõi see politsei nina siis iga kohta teab nuuskida ning Seafihw õõrus käsi ja ootas paremaid aegu.

Ja ühel ilusal hommikul olidki linnas sunduslised määrused wäljas et liha hind 26—35 kop. peale kindlaks on määratud.

Seafihw tegi oma äriüksed lahti ja rahwas wõis oma lihahimu täita. Tagajärg oli see, et lihahunikud Seafihwa tagawarast kahanesid, kuna aga rahapunga kollased, lillad ja punased pifergufed paberid ilmusid, mille hulk ajajooksul hästi rohkest paisus.

Lihunik Seafihw aimas, et tund tuleb, kus temagi ennaft rikkaks mehaks wõib lugeda.

Prægu oli ta just Saarmanni saunast, kus ta ennaft „parema poole“ peal 30 kopika eest wäliselt hästi puhtaks oli küürinud, ning 3-kopikalise wihaga lawal hästi läbi wemmeldanud, koju tulnud ning istus mõtetes söögilaua äärde kuuma teewett ootama, mida ta kehakas teinepool Mai kõrgis walmistas.

„Ajad on wäga ilusad“, mõtles Seafihw ja tõmbas käega üle märgade juuste. „Oli mul, wae- sel, ainult tuhat katksada rubla, kui peale hakkasin, ja nüüd on sellest juba kahetsa ja pool tuhat tehtud! Ei niisuguseid aegu enam tagasi tule . . . Rublat kolmesaja eest on weel liha . . . Selle eest teeme ka tuhat ehk rohkemgi, ongi kümmetuhat! . . .“

„Sm! Kümmetuhat!“ ümises Seafihw magu- fates mõtetes ja pani märja pea käte peale lauale ning hakkas edasi korutama:

„Kümmetuhat! . . . Maja! . . . Ära müüa! . . . Kümmetuhat kasu! . . . Uus osta! . . . Ära müüa! . . . Jälle kasu! . . . Sinnaija! . . . Sinnandunif! . . . Sinna- pea! Kurat wõtaks! . . .“

„Pool rahwast kooritud rubladeft minule, nii nagu omal ajal lubasid!“ kõlas korraka hääl Sea- fihwa kõrwades ning tema ees laua taga istus, kapja- dega jalad kõweras, kiris habemega kurat, ning wahtis läbipuriwa pilguga temale näkku.

„Kes sa oled ja mis sul waja?“ hüüdis Sea- fihw ja katkus püüsti tõusta, aga ei suutnud. Reha oli selleks operatsiooniks liig raske.

„Se-hee!“ naeris kurat ja lõgistas oma tera- waid hambaid, „wõi sa mind ei tunnegi enam. Mäletad weel küll, et just mina see olin, kes sinule hea nõu andis odawal ajal hulka liha fiske osta, et pärast inimestelt nelja- wiiekordselt oma raha tagasi saada. Sah, wennas, see olin mina!“

„Aga armas kuradi-herra, mis sa's nüüd tahad?“ küsis Seafihw, kuna ta tundis, et tal märjad juuksed peas püüsti tõusewad.

„Ei midagi muud, kui seda, mis iga äriosanif nõuab: pool puhtast kasust!“ wastas kurat ja naeris lõbusas tujus nii hea nahatäie, et Seafihw tundis, kudas tema juuksed nagu elektri jõul kuiwawad.

„Aga mina ei anna!“ katkus ta wastu pui- gelda. „Mina kauplen ükfinda ja minul pole min- git äriosanifku“.

„Kui sa ei anna, siis panen sind warda otsa ja kannan allailma, kust sinust kõigile pörgulistele maitsewat sülti keedetakse.“

Seafihw tundis, kudas mõistus temast ähwar- das lahtuda.

„Aulik kuradi-herra ehk halastawad mu peale. Mul ei ole raha kodus, kõik kopikad on ettewõte- tesse finni pandud!“ katkus ta weel kord õnne.

„Tühi lori!“ wastas kurat ning sirutas oma kobjalise jala Seafihwale nina alla. „Mind, wale- likkude isa, sa juba petta ei saa. Wõta kummuti ülemiselt laekast raha wälja ja anna minu kätte minu osa!“

„Ei anna!“ tuli Seafihwal suure jõupingutu- sega suust.

Waewalt sai sõna tal suust tulnud, kui ta enese järsku tulise orgi otsas tundis olewat. Järgmisel filmapilgul leidis ta ennaft lahtise kummuti laeka eest. Wälgutiirusel haaras ta kõhuka taskuraamatu ning luges kurabile tema jao kätte.

Ettewaatlifult filmitfes kurat iga rahapaberit igast küljest ning pani siis hoolega kokku.

Ühe sajarublalise lütkas ta aga Seafihwa ette tagasi, üteldes:

„See on waleraha! Säherdusi meil pörgus wastu ei wõeta. Anna uus selle asemele“.

„Teeme kahjud pooleks,“ seletas Seafihw wastu. „Wiiskümmend sulle ja wiiskümmend mulle!“

„Ei, wennas! Rahju kannatab ikka see, kelle süü läbi kahju on tekkinud. Sa oleks pidanud raha wastuwõtmisel niisama ettewaatlif olema kui mina, siis poleks kahju olnud“.

Ei aidanud puiflemine midagi ja Seafihw pidi kurabile weel ühe sajarublalise juure andma, mida wiimane hoolfaste järele waatas ning teiste juure asetas.

„Süiwaste, wennas! Tulewa aasta jaanuari- kuul olen jälle platsis osakasu järele, seni aga aitan, et sinu koorimise-ettewõtted kõik korda läheksid!“ ütles kurat ning oli järgmisel filmapilgul kadunud.

„Tule taewas appi! Mis sul siis wiga on, et laua alla oled pugunud!“ hüüdis Mai aurawa tee- masinaga tupp astudes, kui nägi, et wanamees ennaft laua alt üles upitas.

„Ei midagi, nägin koledat unenägu!“ wastas Seafihw filmi õdrudes.

* * *

Teisel hommikul lagunes linnas kuulujutt laiali, et lihunik Seafihw sealihka 20 kopikaga nael müüb. Udishimulised läksid waatama ja kuulujutt leidis kinnitust.

„Ega mina rahwakooriga ei ole!“ wastas Sea- fihw uudishimuliste küsimiste peale ning kisas kaa- lule weerandnaela osa liha juure.

„Kole oli see kapjadega äriosanif küll!“ mõtles ta, kui järgmisel õhtul theewett klaasi lastis.

J. Kuulipilduja.

Mõistatus.

S	A	J
A	A	A
J	A	J

Misugune witefilbiline nimesõna saame neist tähtedest? Seletus järgmises numbris.

Rui elu ärtab . . .

Kroati kirjanik S. Lucic.

I.

Nagu lai, suur, kerge tuule läbi liikuma pandud meri seisavad päikesepaiste käes wiljakandjad põllud, mille peal nisu ja teiste wiljade paksud, rasked pead kohisewad. Põldude wahel loolsewad tolmused teed ja äratallatud ofkaliste taimedega rohtunud teeraad, ja nende peal ilmub aegajalt mõni wäike talupojawanter, mis tohawal, lihtwal põllul nagu kalapaat madal paistab ümber ekfiwat. Kaugel läänes tõusewad üles taewa poole rohelisted künkad, kaetud walgete, wäikeste küladega, kus usin, töökas rahwas elab, kes ennast tööst, kuigi õige wähenudlihtlult, toidab. Nende kungaste poole ruttawad kõik wantrikejed, mis teedel liiguwad, sest walge suits, mis nõgistest korfnatest tõuseb, kutsjub talunikka ja peret õhtule.

Ja pikkamisi, peaaegu lühahimulise weniwusega kaob päite nende kungaste taha, ja tema wiimased kaelustused, ta wiimased mujud wärisewad werewana ning langewad maha, soojalt, kallistades, miljonite kuld-kollaste wiljapeade peale, mis longu on wajunud, nagu tahakšiwad nad päikest jelle walmistamisemusu eest tänada.

Kungaste peal külades hülkawad õhtutekkad; talupojad lõpetawad päewatööd ja lähewad puhutama, et koiduajal oma rasket ja waewarikast tööd uueste alata.

Ja warsti walitseb külades waitus.

Aga kui õõ maha waob oma mustade, läbipaistmata looridega, siis algab liikumine wiljapuueadades, kus wiljakandjate dunapuude all noorus hingab rind rinna najal kus huul joob huultest . . . kus noor, arganud armastus himukatest, palawatest mujudest joobnud, elu — õõelu elab

II.

Nad olid alles lapsed; poisj waewalt kuusteistkümmend, plika neliteistkümmend. Ühe künka jalal, mida metkil, tuiwanud wõsa kattis, hoidis nad oma karja. See oli juba ammuft saadik nende ühine karjamaa; üheskoos ajasid nad ka hommikul karjad siia. Nende wanemad olid waejed ja elasid kahes poolagunenud onnis, mis küla ääres tõrwus-tittu seisid. Nende terweks waranduselts olid mõned kitsed, kes aga wiletsa toidu tagajärjel wähe piima andsid. Aga et näljaseid suid palju ei olnud, siis saib nad ka wähega läbi. Lapsed olid hea, rõõmsa iseloomuga ja tundsid suure, waba loobuse üle rõõmu. Nende mängud olid täis waba ja sundimata launidust ja nende naer — musta leiba lõwa litsejuustuga süües — täis heledaid, muretumaid ja õnnelikku toonist. Poisi — Paawo — karjas oli kuus kitse ja tark, tugew, pika karwaga koer. Plika — Marika — karjas oli kolm kitse ja must, wäga üleannetu sikk. Paawo koer taitses ka Marika karja, kuna Marika sikk, uhke wanapoijs, wahetewahel ka Paawo kitsedele armastust jagas. . .

Nõmmel läksid mõlemad karjad segi ja olid kui üksainus, ja igal õhtul, kui lapsed neid koju ajasid, läksid nad igauks oma lauta.

III.

Mihklipäewal oli wiisiks terve küla karjastel ühele karjamaale koguneda, et jeda päewa siis seal lüstitikult mõhda saata. Sel aastal tulid nad kõik Paawo ja Marika karjamaale, sest seal oli kõige laiem nõmm ja kõige enam päikest. Paawol ja Marikal ei wõinud midagi suuremat lõbu olla, kui see, et just nende karjamaa piduplatsiks oli walitud. Juba mitu päewa enne jeda rääkisid nad ainult Mihklipäewa imedest. Misjugune päew pidi jett saama! Paawol oli weel selgeste meeles mullune Mihklipäew Siwo karjamaal — kuid n e n d e karjamaal pidi pidu weel palju, palju ilusam saama!

Mihklipäewa hommikul, waewalt oli koit kumama hakanud, kargas Paawo kähku moodist wälja, pesti enuast, pani püksid jalga, puhta järgi selga ja wiiskas õlale kirju torba eht tasku, milles toit peitus, mis jelle päewa kohane oli. Siis läks ta due, waatas uuriwalt taewa poole, kas päew ta selge saab, ja kui ta idas ilusat koidupuna nägi, lehwis

Mees: „Aga, Elsa, nüüd tulewad ju wigurid wälja! Kohe näitad mulle jeda kirja!“

Naine: „Misjuguft kirja siis?“

Mees: „Seda, mis praegu taskusse peita tahksid. See on meesterahwa käest, jeda nägin ma käetirjast kohe, ja fina läks lugesdes üsna kahwatuks!“

Naine: „Ja muidugi. Säh, wõta, see fjaldbad sinu sõbra nõudmist, et temale eilase kaardimängu wõla — 300 rubla — kohe ära makšafid.“

õnnelik naeratus ta näost üle; siis läks ta lauta, wiistatas ja ajas karja wälja.

Õhtiselt kostis naabriduest Mariku peen heal:

„Paawo — ae!“

„Me!“

„Õled seal?“

„Jah — lähme!“

„Silmapiik!“

Ka Marika oli ilusaste ja puhtalt riides. Kuub ja pihit, isegi warukad, punase lõngaga wälja õmmeldud, ja kaela oli ta punased ja kollased helmeread pannud.

Paawo silmitses jeda suuril, õnnelikul silmil, ja siis hakkas ta oma wõõd korvaldama, et Marika ka jeda tähele paneks. Kuid Marika, eht ta küll wahetpidamata naeratas, ei waadanud tema poolegi, nagu oleks ta kartnud, et helmeread pead pöörates latki lähewad.

„Sa oled enda toredaste wälja ehtinud, Maara, ja õled nüüd iseennast täis kui wou!“

Marika naeris ainult, ei pööranud aga mitte pead.

„Läheme!“ urises Paawo tufaselt ja järult.

Nad läksid teele. Etimejena must sikk, karates, nagu joobnud torupillimees, siis kitsed, kõige taga koer, ja wiimats Paawo Marika seltsis, ettemaatikult, igauks oma ette, et ennast mitte tolmuga määrada, mis pakult teeb kattis.

IV.

Päike kaldus ju läände, aga karjamaal walitses alles elawus — lustilik ja lärmitsew. Karjapoisid ja karjatüdrukud, kõik alles lapsed, lõbustasid endid ilmafiita, lapseliku mänguga, ilma hoolimata, et päew lõppema hakkas ja karjad laiali olid läinud. Kest karjamaad tegid karjapoisid juure tule üles ja wistasid jelle peale hulga raagusi ja suure patu, mille tats poisid lähedast metsast olid toonud. Tule ümber tantfifid nad ringmängu, hõisates ja hilpates, nii et maa wärises. Karjatüdrukud, wäsinud, higised ja kuumad, ofalt tantfust, ofalt tule kuumusest, pilutasid rohust. Nende ligidal seisid umbes kuus karjapoisid ja mängisid torupillil metsituid tantfulugusi.

Paawo ei näi enam olewatki endine Paawo. Waewalt wõib jeda weel ära tunda, nii täis tuld on ta. Kõigist teistest on tema kõige tugewam, kõige wanem, kõige ilusam. Ja peale jelle on tema karjamaa omanik. Ta juhhib ringmängu, laulab ja hõiskab — ja kõik hõiskawad ning laulawad ühes temaga — nagu komando peale.

Kui ringmängule wahel wahet tuleb, pühib Paawo warukaga hige ofsaesifelt ja waatab, kus Marika on. See tüdruk on meeldi temale täna. Efti ebaloomulik ja uhke, läks ta siis Panto juure ringmängule ning tantfis seal kui hull, ilma et sõbraft oleks hoolinud. See haawas Paawot

ja sellepärast silmitses ta neiu etteheitwalt. Kuid Marika ei näi seda tähelegi panemat. Puutuvad nende pilgud kokku, naerab neiu talle näkku, lustilikult, heledalt, wallatult, ja kui Paawo tahab tema ümber kinni võtta, libiseb ta nagu angerjas poisi käte vahelt välja — Panto poole.

Küüd istus ta sõbrannade kõrvale ja korvaldas oma jassilainud juukseid. Ta oli wäsinud ja hingas raskete, ruttu. Kuub, mille peale ta hommikul niipalju tähepane-mist pööranud, oli täitsa kortjutatud, ja kollased klaashel-med olid siia-sinna rohu sisse pillatud. Ja tema näost peegeldas lapselikku õnnetawea sära — puhta neuhinge suur, ilmsüüta rahulolemine.

"Tule, Maara, tanttime!" hüüdis Paawo.

"Ei taha!"

"Tule, pidu lõppeb, ja ilma sinuta."

"Õpku!"

"No tule ometi, ma palun sind!"

"Ei taha!"

Paawo jooksis ringist välja Marika poole. Juba oli ta neiu peaaegu kinni lahmanud, kui Marika üles kargas ja mäest alla jooksis. Paawo talle järele — ja nüüd algas metsik jooks. Karjased jätsid tantsu pooleli ja pöörasid nende poole, naerdes ja Maarat julgustades. Kuid wäsinud nagu ta oli, ei juutnud neiu kuu vastu panna, ja Paawo oli juba otse tema kannul, kui metsast must silt, pärg peas, nagu joob-nud Satira välja kargas. Waerwalt oli neiu siltu näinud, kui talle hea mõte tuli: ta lahmas siku sarwiist kinni, lastis enda tema selga ja wuhti lendas silt neiuaga lagenditule. Paawo jäi tõhmetades seisma ja karjased hakkasid üleannetult hirwitama.

"Di, Paawo, misjuguine häbi — silt wiis ju neiu ära!"

Paawo naeratas lollina ja pahasena. Siis — nagu olets talle midagi meelbe tulnud, wihistas ta ja hüüdis:

"Hei, koer — võta kinni!"

Koer tõusis, tõmbas jaba rõngasse ja wadis tulise ajuga siltu järele.

Uga misjuguist häbi tundis Paawo, kui koer põgenejale järele jõudis ja põgenejate kinnipidamise asemel nendega lustilikult haukudes kaasa jooksis. Karjased hakkasid weel waljemine naerma, kuna Paawo midagi pomitsedes tufaselt rohuse pilali heitis.

V.

Õhtu wajas juba maha, kuni karjased oma karjad jälle kokku said. Karjamaale jäi Paawo Marikaga üksi.

Marika naeris weel ifka. Kui ta tagasi oli tulnud, olid karjased ta tarwikliku rõõmuga wastu wõtnud ja ta pead epeipärjaga ehtinud. Paawo käis tufaselt kirtsede ümber ja walas sellejuures äraandlitule koerale jalaga. Must silt jalutas upsalalt üle nõmme, nagu wõitja, kes kiitust ootab.

Oli aeg koju minna. Marika lähines tuleasemele, kus weel mõned sõed õõgusid ja mille kõrwal Paawo pilitas.

"Kas läheme?" küsis neiu,

"Minugipärast."

"Siis tule!"

Paawo tehitas õgu.

"Warsti tuleb õõ."

"Tulgu!"

"Uga mina kardan."

"Siis mine üksi."

Marika tegi tufase näo.

"Mis sul dieti on?"

"Ei midagi."

"Paawo!"

"Mis?"

Marika lastis tema kõrvale põlwiki. Sema näol säras jälle naeratus, nüüd iseäranis ilus, sest et suurema tule wastuhelk seda nii iseäraliselt walgustas.

"Eks ole, Paawo, tänane päew oli ilus?"

"Sulle — jah . . ."

"Sulle ju ka! . . ."

"Mulle mitte . . ."

"Dhoo, mis siis mitte?"

"Sest et sina niijugune oled . . ."

"Et ma ennast sulle tätte ei annud, mis?"

"Ja sest et ja mind jügugi ei armasta."

"Muidugi armastan."

"Ei."

Marika silmitses teda. Siis pani ta käed ruttu Paawo kaela ümber, tõstis ta pea üles ja logeles peaaegu nuttes:

"Sa oled minu peale pahane, Paawo, eks ole?"

"Em."

Kuid selfamal filmapilgul walgus ta näole musube-wihm, mis teda nii kallistasid, nagu alles kahe aasta eest weel musud ematse huultelt.

"Paawo! Wennatene Paawo! Sa oled pahane, eks ole tõsi?"

"Ei, õelene, Jumal nuhelgu mind, kui pahane olen."

"Ja meie mängime ju kahekesti ahati, teistega ainult Miihtlipäewal . . . Wennatene, tulla wellekene."

Ja siis andis ta Paawole suud, ruttu, nagu karbats ta, musudele wõits wahe tulla, mil Paawo jälle pahaseks wõits saada.

VI.

Järgmisel päewal oli kõik jälle endine. Jäid ainult mälestusel Miihtlipäewast — selged, ilusad ja armsad mäles-tused. Nendega täitsid Paawo ja Marika oma päewi — nad olid neile peaaegu elu siisiks.

Midagi näis aga ometi olevat muutunud. Midagi Paawo hinges. Marika wõis rääkida ja kõik sündmusi meelde tuletada, ilma et filmapilgukski oma hinge pühjaks puhkawat lapselikku rahu olets ekstitanud. Temas oli kõik puhhas, selge ja — rahulik.

Teifiti Paawo juures. Riipea kui ta Miihtlipäewa lõpu-loo peale mõtles, tundis ta südames tundmata aga ometi mõnusat tunnet, kuna ta nägu soojaks läks, kuna selle sar-nast, mida ta siis oli tundnud, kui Marika teda suubles. Ja ta hakkas, ilma et ise olets aimanudki, Marika musube järele igatsema. Ainult musube järele. Tal olets lust olnud igaweiste tule ääres pilitada, kuid ainult, kui Marika teda seal musutaks. Ainult siis ja ainult seda.

Kodus wõi karja oma ees ajades ei tulnud temale iial niisuguseid mõtteid — alles karjamaal tulid nad, ja ainult selle loha peal, kus weel praegu wõis tuleaset tunda. Igat-susest nende musube järele tõusis ta igatsus uue Miihtlipäewa järele, ja Paawo meekest näis see Miihtlipäew alles kaugel igawituse seiswat. Marikale ei ütelnud ta sellest iial midagi. Wahetpidamata aga otis ta pühjust, mis Marikat sunnisk teda jälle suublema. Tihti tegi ta tufase näo, pomises midagi oma ette, hoidis ennast eemale, kuid Marika ei par-nud seda tähelegi, sest et ta enese ei teadnud süüdi olevat. Ta oli lustiline, naeris, hüüdis Paawot, mängis temaga, ainult musud näis ta olevat ära unustanud.

VII.

Oli sügis; kuid päewad olid weel ifka ilusad, selged ja soojad.

Paawo ja Marika wiibisid, nagu ifka, karjamaal; Ma-rika ilus, õnnelik ja lustilik, Paawo ärdameelne — täide-minemata igatsusega hinges. Talw lähines, temale järgnes lewade ja sest lewadest Miihtlipäew ja — musud. See on kõik ta lootus. Marika naerab, waatab talle otseti silma ja maigutab wahetewahel suud, ilma aimamata, tubas ta selle-läbi Paawot äritab. Paawo wihastab Marika üle, ei ar-mastagi teda peaaegu enam, pilitab terve päewa rohus wõi hulgub üksi ringi ning ei mõtle millegi peale — peale teatud armsa soojuse, filmade sära ja musude.

Ühel päewal, pärast toiduõtmist, wõttis Paawo oma leiwakotist suure, ilusa õuna ja hakkas sellega mängima.

"Rust ja nüüd juba õuna oled saanud, Paawo?"

"See on esimene, mis walmis sai. Wõtsin ta täna hom-mikul puu otjast."

"Anna ta mulle."

"Ja muud midagi?"

Marikale meeldis ilus õun; ta tahtis seda saada.

"Anna, Paawo! Ma palun sind!"

"Ei."

"Uga ma palun."

Paawo waatas talle silma. Ja äkitselt lainetas purpu-ripuna üle ta näo.

„Annan —“ kogeles ta — „kui mulle annab, mis mina tahan.“

„Ja see on?“

Paawol oli, nagu oleks teegi ta kõri kinni pigistanud.

„Anna mulle — mis, kas wõi üks kordki.“

Marika hakkas naerma, plaksutas käsi, kahmas wallatult õuna järele ja wõttiski Paawo käest õuna ära. Siis kargas ta üles ja lippas minema. Nagu metsaline tormas Paawo talle järele ja wistas ta maha. Marika oli õuna pöue sargi alla pistnud ja käe kõwaste selle peale waotanud.

„Dun stia!“ kätis Paawo.

Marika naeris waljuste.

„Ei anna!“

„Pead!“

Ja Paawo tahtis õuna tema käest wägise ära wõtta. Silmapilgu wõitleksid nad ägedaste. Siis tõstis Paawo käe üles ja kahmas sargi alla pöue. Kuid õuna asemel tundis ta neiu rinna sooja punga. Paawo tufatas, nagu oleks ta tulikeid süü puudutanud. Marikale woogas weri näkku, silmad waosid kinni, huuled läksid kõwaste kottu, ja läbi nina tõmbas ta sügawaste hinge.

„Mine, Paawo!“

Paawo tõmbas käe karilikult tagasi ja sofistatas: „Marika!“

Marika tõusis üles, ilma et Paawo poole oleks waadanud, kahmas pöue, wõttis õuna ja wistas selle kaugele wõsusse. Siis tegi ta mõned sammud, kuid Paawo wõttis ta käest kinni ja ei lastnud lahti.

„Marika, õde, oled sa pahane?“

„Ei . . .“

Kuid seltsamal silmapilgul hakkas ta ägedaste nuufsuma ja wajus Paawo kaenlasse. Nüüd suudles Paawo teda, aga musuga, mis pitem oli kui kõik teised kottu Wihklipäwal.

Seda lõbu! Sõda tehtud sets, et saats warastada waenlast — eks? Lastu panna kahwlib, lusilad, wõtmetega teha muusikat? Iga faks ses sõjas tasku aab, mis ta wõõrsil taal kätte saab, olgu „wõtja“ Willem, olgu prints, olgu kilaft tulnud Ants wõi Jnis — aga lõpuks ometegi — paras, paras! — langeb lõksu iga Saksa waras!

Kindel abinõu.

Harry Waini järele.

Noormees peatas kõheldes kosjakontori ukse ees, wiimats aga wõttis ta südame rindu ja astus sisse.

Läwe peal tuli talle üliwäga lahke kehthenpükki-laabi herra wastu.

„Olge head, olge head! Soowite kaupa näha?“

„Jm . . . Ma tahaksin . . .“

„Wõib olla, midagi harilikku?“

„Mis harilikku?“

„Noh, ütleme, kõige harilikumat naist: alati kodus ja seejuures peaaegu muud ei teegi, kui parandab pesu. Raha itel ei liisi. Piduabel ei käi. Armastab meest ja lapsi, niisamuti ka majapidamist . . . Meil on . . .“

„Ei, ei, tänan juba ette ära!“

„Wõi midagi lõbusamat? Ilus näolapike, armastab jalgrattaga sõita ja palli mängida, wõib aga ka meest ar- mastada. Ühesõnaga, ülihuwitaw naisterahwas igapidi.“

„Tänan ka niisuguste eest.“

„Wahest meeldiwad teile paksuwõitu naisterahwad? Meist on meil õige huwitawaid eksemplarisi olemas. Seatawaste on jedalaadi naisterahwad ütlemlata heafüdamilised ja peaaegu alati lõbusatujulised. Ja tõtt ütelda: nende kleitide walmistamise peale ei tulu sugugi rohkem riidet ära, kui kõhnawõitu naisterahwaste kleitide peale. Ja üleüldse lähwad nad meestele odawamad maksma, kui kõhnad.“

„Seda ma küll usuda ei tahaks.“

„Wõi armastate teie tugewaid üleelamisi? Wahest meeldib teile, kui te kooselu muud ei patugi, kui ainult igasuguseid armuladeduse-etendusid ja perekondlist karwaktumisi? Leidub meesterahwaid, kes just niisugustest naisterahwastest kõige enam lugu peawad.“

„Mina aga niisuguste senna mitte ei kuuldu.“

„Niisugusel korral otsite teie ehk naist, kes teile sõbraks ja seltsiliseks oleks eluotsani? Ja teie wõite kindel olla, et te terve aasta jooksul kõige palawama ja südamilisema armastuse osaline saate olema . . .“

„Ka niisugused ei tahulda mind täieste . . .“

„Ja mida teie siis dieti tahate?“ küsis kehthenpükki-laabi isand juba ägedusega.

„Ma tahaksin naist leida, kel kõik teie poolt ülesloetud omadused oleksid.“

„Niisugust naisterahwast tahate teie leida?“

„Jah.“

„Seal annan ma teile head nõu, kuidas niisugust naisterahwast leida,“ sõnas kosjakontori asjaajaja peale pikemat järelekaalumist. „Teie peate seda naisterahwast tingimata armastama hakkama.“

„Mis tarwis siis seda?“ hakkas noormees naerma. „Minu arwates on sel koguni kõrwaline asi.“

„Just wastuoltsa, see asjalugu on wäga tähtis. Niipea kui te seda naisterahwast armastama olete hakanud, leiata teie ajajooksul tema juures kõik need omadused, mida te õnnelikult kooselamisel tarwilikult peate.“

Raudteerongis.

Konduktor: „Aga see on ju lapse pilet, armuline proua.“

Daam: „Minu mees ütleb ilka, et ma suur laps olla.“

Moodiäris.

Dstja: „Mis teil mõttesse tuleb! . . . Pealekaubana ulatate teie mulle naisterahwa püksid? Ma ei ole ju mitte naisterahwas!“

Müüa: „Kintige oma abitaajale!“

Dstja: „Ma olen poisimees!“

Müüa: „Mul on hea käsi. Kõlap weel sellel kuul kofste . . .“

Kas tunned mehi, keda siin on tats?
Üks neist on tiitl ja teine Austria tats.
Nad tulewad, näeb, Willu juurest
ja toowad rahakotist suurest
ka enestele seda „pigi“,
mis sõja otsa toob kord ligi —
kui naised, wiin ja särwad kuld
waft pigi alla ei tee tuld.
Sats raha eest on ostnud türgi kalli,
las' lööwad nad nüüd röömus trilli-tralli!

Nagu.

Waletab nagu adwokat.
Õitab nagu arst
Noomib nagu kirikuõpetaja.
Ratsub nagu ämmaemand.
Wabandab nagu uulitsapoiss
Urwab nagu eesel.
Wõtleb nagu ajakirjanik.
Õhlab nagu patune.
Tige nagu kaastundlik naine.
Wihlab nagu tütarlaps šotoladi.
Kardab nagu tõi sauna.
Urmastab nagu laisk mustust.
Nuiab peale nagu mõni noor mees.
Naerab nagu kott ernedie aegas.
Kolistab nagu kobutäija.
Soomilil nagu kaardi-moor.
Baks nagu Margareeta.
Urmargune nagu ajaratas.
Töökas nagu riigi wolikogu.
Kitsas nagu taewatee.
Kärmas nagu weste alumine kiwi.
Walus nagu kasaka nagaita.
Lai nagu popi mantel.
Jookseb nagu Saksa suurtilik.
Tantsib nagu isa-ani kabe jala peal.
Kõlab nagu adwotadi kaitsekõne.
Heliseb nagu sepa a'as.
Wlagisewad nagu juurkõntraja käärid.
Nägiseb nagu Austria kuulipilduja.
Kalgas nagu šhaudarmi mõõk.
Puhas nagu hiidlaste pükki nõõp.
Suur nagu Saaremaa „Tõll“.
Pikk nagu igawene aeg.
Lühike nagu koera eluga.

Pauline.

Pauline maiust armastas
Pauline saia söi
Pauline kooki küpsetas
Pauline kohwi jõi.
Pauline lõbust röömustas,
Pauline lusti löi.
Pauline poisja kallistas,
Pauline musu tõi.
Pauline, kõik mis himustas,
Pauline seda sai. —

Kaua oodatud

Rodu = arsti ja kodu = aptegi

teine täiendatud trükk

on ilmunud. Hind 1 rub. 50 kop.

Mialilled, ilupuud ja ilupöõsjad.

Miatõõ õperaamatu II. wihk.

140 pildiga, hind 1 r. 50 k., kõwas köites 1 r. 75 k.

Saada igas raamatukaupluses.

Rudas kapsaid kaswatada

Kirjutanud Hansu Suhani.

Hind 20 kop.

Ülemalnimetatud raamat on meie põllupidajate tarwi-
duste kohaselt ja arusaadawal keelel kirjutatud ning wõib
kapsa kaswatamise juures täielikult käsiraamatuks olla.

See kaotab kaebtuse, et kapsad ei kaswa, ja tõstab
saagi mitmewõrdseks.

Igatiiks, kes kapsaid kaswatab, muretsegu omale tingi-
mata see raamat.

Saada igast raamatukaupluses.

„Seeduse“ kirjastus Tallinnas, Harju ja Riiutli uul. nurgal.
Sisjekäil Riiutli uulitsalt.

N. B. Üksikute numrite ostjaid palume lahkest tõehele panna, et neile ostmisel mõnda teist „Meie Matsi“ nime- ja kujulist lehte meie lehe asemel kätte ei pistetaks.